

Miljø- og Fødevareministeriet

Institution: Fødevarestyrelsen

Enhed/initialer: Dyresundhed/HEHE/EVAH

Sagsnr.: 2014-14-114-00219

Dato: 15.01.2016

Notat om bestemmelser for behandling og omsætning af animalske biprodukter fra mejerier til husdyrbrug¹ til foder

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
Resumé.....	1
1. Animalske biprodukter fra mejerier til husdyrbrug til foder.....	2
1.1 Registrering	3
1.2 Hvilke animalske biprodukter må anvendes til foder.....	3
2. Behandling og omsætning af animalske biprodukter fra mejerier til husdyrbrug til foder	3
2.1 Omsætning indenfor EU af mælkeprodukter og valle behandlet i overensstemmelse med de generelle krav i gennemførelsesforordningen.....	5
2.2 Omsætning i Danmark af mælkeprodukter og valle behandlet i overensstemmelse med nationale normer	5
2.2.1 Omsætning i Danmark af mælkeprodukter behandlet i overensstemmelse med de nationale normer i gennemførelsesforordningen.....	5
2.2.2 Omsætning i Danmark af valle behandlet ved en metode der er vurderet at være mindst ligeså sikker som de nationale normer beskrevet for mælkeprodukter i afsnit 2.2.1 .	6
2.2.3 Omsætning i Danmark af mælkeprodukter og valle til et begrænset antal godkendte husdyrbrug jf. gennemførelsesforordningen.....	6
2.3 Omsætning af centrifuge- eller separatorlam	8
2.4 Omsætning af colostrum og colostrumprodukter.....	8
3. Transport af mælkeprodukter og valle fra mejerier til husdyrbrug til foder	9
4. Identifikation og sporbarhed	9
Bilag 1: Skematisk oversigt over sammenhæng mellem produkters behandling og omsætning fra mejerier til foderbrug	11
Bilag 2: Flowdiagram med eksempler på kombinationen af produkter, behandlinger og omsætning fra mejerier til foderbrug	13

Resumé

Inden et mejeri afsender animalske biprodukter (f.eks. mælkeprodukter og valle) til husdyrbrug til foder, skal mejeriet sørge for at blive registreret til dette, efter foderhygiejneforordningen, hos Fødevarestyrelsen.

Kun animalske biprodukter, der er kategori 3 materiale, må anvendes til foder. Når animalske biprodukter afsendes fra mejerier til husdyrbrug til foder, skal biproduktforordningens² og

¹ Husdyrbrug som defineret i Bekendtgørelse nr. 1383 af 15. december 2014 om mærkning, registrering og flytning af kvæg, svin, får eller geder, § 1, stk. 1, nr. 2)

gennemførelsesforordningens³ bestemmelser vedrørende behandling, omsætning, transport og sporbarhed være opfyldt.

I lovgivningen skelnes mellem tre forskellige behandlingsniveauer for produkterne. Behandlingsniveauet er afgørende for i hvilken udstrækning de animalske biprodukter kan omsættes.

Afhængig af sikkerheden af behandlingen kan produkterne:

- 1) omsættes indenfor EU
- 2) omsættes i Danmark
- 3) omsættes i Danmark med særlig tilladelse og kun til et begrænset antal husdyrbrug

1. Animalske biprodukter fra mejerier til husdyrbrug til foder

Dette notat beskriver reglerne for mejerier, der omsætter produkter til husdyrbrug til fodring.

Notatet omhandler beskrivelse af:

- reglerne for hvad mejeriet skal leve op til i forhold til registrering,
- hvilke animalske biprodukter, der kan anvendes til foder,
- hvordan de animalske biprodukter skal være behandlet for at kunne omsættes direkte til husdyrbrug til fodring,
- reglerne for hvordan de animalske biprodukter kan omsætning afhængig af behandlingen,
- reglerne om transport af animalske biprodukter samt
- reglerne om identifikation og sporbarhed af animalske biprodukter

Bestemmelserne findes i forordningerne om animalske biprodukter, biproduktforordningen 1069/2009 og gennemførelsesforordningen 142/2011.

Der er risiko for, at smitsomme husdyrsygdomme (f.eks. Mund- og klovesyge) kan spredes via animalske biprodukter fra mejerierne, der leveres til husdyrbrug til anvendelse som foder. Det er derfor vigtigt, at de animalske biprodukter behandles korrekt, inden de anvendes til foder.

Mund- og klovesyge er meget smitsom. Smittede dyr udskiller virus bl.a. i deres ånde, spyt, savl, mælk, sæd, gødning og urin. Derfor kan sygdommen smitte ved direkte kontakt fra dyr til dyr, men også via produkter fra smittede dyr.

Alle arter af kvæg, svin, vilde drøvtyggere samt får og geder er modtagelige for mund- og klovesyge. Dyr af kamelfamilien har dog kun en lav modtagelighed.

Undtagelse

Når et mejeri er beliggende på et husdyrbrug, og mejeriet udelukkende modtager mælk fra dette husdyrbrug og efterfølgende anvender mælkeprodukter og valle til foder på samme hus-

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1069/2009 af 21. oktober 2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1774/2002 (forordningen om animalske biprodukter).

³ Kommissionens forordning (EU) Nr. 142/2011 af 25. februar 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1069/2009 af 21. oktober 2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om gennemførelse af Rådets direktiv 97/78/EF for så vidt angår visse prøver og genstande, der er fritaget for veterinærkontrol ved grænsen som omhandlet i samme direktiv.

dyrbrug, er mejeriet undtaget fra bestemmelserne efter biproduktforordningens artikel 2, stk. 2, litra e). Artikel 2, stk. 2, litra e) er indsat nedenfor:

*2. Denne forordning finder ikke anvendelse på følgende animalske biprodukter:
e) rå mælk, colostrum og produkter afledt heraf, der frembringes, opbevares, bortskaffes eller anvendes på oprindelsesbedriften.*

1.1 Registrering

Mejerier, der afsender animalske biprodukter (f.eks. mælkeprodukter og valle) til husdyrbrug til foder, skal være registreret til dette efter foderhygiejneforordningen⁴ hos Fødevarestyrelsen, og bestemmelserne i foderlovgivningen skal være opfyldt. Læs mere i Vejledning om foder og fodervirksomheder på dette link: [Vejledning om foder og fodervirksomheder](#).

1.2 Hvilke animalske biprodukter må anvendes til foder

Kun animalske biprodukter (f.eks. mælkeprodukter og valle), der er kategori 3 materiale jf. artikel 10 e), f) og h) i biproduktforordningen, må anvendes til foder.

I visse tilfælde er mælkeprodukter kategori 2 materiale, som ikke kan anvendes til foder. For eksempel er mælk, der indeholder restkoncentrationer af antibiotika eller andre veterinære lægemidler, kategori 2 materiale, hvis grænseværdierne er overskredet. Denne mælk skal anvendes eller bortskaffes som kategori 2 materiale i henhold til biproduktforordningen.

Ved "mælkeprodukter" der kan anvendes til foder, menes herefter følgende typer kategori 3 materiale, jf. artikel 10 i biproduktforordningen:

- Animalske biprodukter fra fremstilling af produkter bestemt til konsum, herunder centrifuge- eller separatorslam (litra e)
- Animalske produkter, eller fødevarer indeholdende animalske produkter, som ikke længere er bestemt til konsum af kommercielle grunde eller pga. fremstillingsvanskeligheder, mangler ved emballagen eller andre fejl, der ikke indebærer nogen risiko for folke- eller dyresundheden (litra f)
- Rå mælk fra levende dyr, som ikke udviste nogle tegn på sygdom, der via dette produkt kan overføres til mennesker eller dyr (litra h) - (N.B. Der er en oversættelsesfejl i teksten – Der står råmælk i stedet for rå mælk. På engelsk står der "raw milk").

Eksempler på mælkeprodukter kan være mælk, ost, yoghurt, smør, is, fløde m.m.

Dog er der specifikke krav til følgende produkter:

- Valle
- Colostrum
- Centrifuge- eller separatorslam.

2. Behandling og omsætning af animalske biprodukter fra mejerier til husdyrbrug til foder

Når animalske biprodukter afsendes fra mejerier til husdyrbrug til foder, skal biproduktforordningens og gennemførelsesforordningens bestemmelser vedrørende behandling være opfyldt. Hvis kravene til behandling af produkterne ikke er opfyldt, må de ikke omsættes til husdyrbrug til foder.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 183/2005 af 12. januar 2005 om krav til foderstofhygiejne.

Bestemmelserne fremgår af biproduktforordningens artikel 31 og gennemførelsesforordningens artikel 21 og bilag X, Kapitel II, Afsnit 4. Bestemmelserne er beskrevet nedenfor.

Ved "pasteurisering" menes behandling i overensstemmelse med kravene i hygiejneforordningen for animalske fødevarer⁵, bilag III, afsnit IX, kapitel II, del II, punkt 1. litra a).

Ved "UHT" menes behandling i overensstemmelse med kravene i hygiejneforordningen for animalske fødevarer, bilag III, afsnit IX, kapitel II, del II, punkt 1. litra b).

I bilag 1 er en skematisk oversigt over sammenhæng mellem behandling og omsætning af produkter fra mejerier til foderbrug.

I bilag 2 er flowdiagram med eksempler på kombinationen af produkter, behandlinger og omsætning fra mejerier til foderbrug.

Generelle mikrobiologiske krav vedrørende fodermidler

Jf. gennemførelsesforordningens bilag X, Kapitel I skal produkter, der skal anvendes til foder, leve op til følgende mikrobiologiske normer:

salmonella: ingen i 25 g: $n = 5$, $c = 0$, $m = 0$, $M = 0$

enterobakterier: $n = 5$, $c = 2$, $m = 10$, $M = 300$ i 1 g

hvor:

n = antallet af udtagne prøver, der skal undersøges

m = tærskelværdien for antallet af bakterier; resultatet betragtes som tilfredsstillende, hvis antallet af bakterier i alle udtagne prøver ikke overstiger m

M = maksimumsværdien for antallet af bakterier; resultatet betragtes som utilfredsstillende, hvis antallet af bakterier i en eller flere af de udtagne prøver er M eller derover

c = antallet af udtagne prøver, hvis bakterietal kan ligge mellem m og M , idet prøven stadig betragtes som acceptabel, hvis bakterietallet i de andre udtagne prøver er m eller derunder.

Prøverne af slutprodukterne, udtages under oplagringen eller ved udlagringen.

Produkternes omsætningsmulighed afhængig af behandlingsniveau

I lovgivningen skelnes mellem tre forskellige behandlingsniveauer for produkterne. Behandlingsniveauet er afgørende for i hvilken udstrækning de animalske biprodukter kan omsættes.

Afhængig af sikkerheden af behandlingen kan produkterne:

- 1) omsættes indenfor EU
- 2) omsættes i Danmark
- 3) omsættes i Danmark med særlig tilladelse og kun til et begrænset antal husdyrbrug

Hvis produkter med forskellig omsætningsmulighed sammenblandes, vil det være produktet med den mest restriktive omsætningsmulighed, der afgør hvordan blandingen må omsættes. Det vil sige at hvis produkter der må "omsættes indenfor EU" blandes sammen med produkter der må "omsættes i Danmark med særlig tilladelse og kun til et begrænset antal husdyrbrug", vil hele blandingen skulle omsættes som sidstnævnte.

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 af 29. april 2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer.

2.1 Omsætning indenfor EU af mælkeprodukter og valle behandlet i overensstemmelse med de generelle krav i gennemførelsesforordningen

Dette afsnit omhandler gennemførelsesforordningens bilag X, kapitel II, afsnit 4, Del I.

Mælkeprodukter:

Mælkeprodukter, der er behandlet på en af følgende måder, kan omsættes indenfor EU som foder:

1. Sterilisering ved en F_0 værdi på 3 eller mere,
2. Pasteurisering eller UHT kombineret med:
 - en tørringsproces og yderligere opvarmning til mindst 72° C
 - at pH værdien sænkes og holdes under pH 6 i mindst 1 time, eller
 - at mælkeproduktet er fremstillet mindst 21 dage inden afsendelsen, og at der i det tidsrum ikke er konstateret tilfælde af mund- og klovesyge i oprindelsesmedlemsstaten.
3. Pasteurisering i to omgange

Valle:

Valle fremstillet af mælkeprodukter, der er behandlet som beskrevet ovenfor, skal, inden det omsættes indenfor EU til husdyrbrug til fodring af dyr, der er modtagelige for mund- og klovesyge, være

1. indsamlet mindst 16 timer efter koagulering af mælken, og hvor pH-værdien skal være under pH 6 inden den transporteres til husdyrbrug, eller
2. fremstillet mindst 21 dage inden afsendelsen, hvor der i det tidsrum ikke er konstateret tilfælde af mund- og klovesyge i oprindelsesmedlemsstaten

2.2 Omsætning i Danmark af mælkeprodukter og valle behandlet i overensstemmelse med nationale normer

Dette afsnit omhandler gennemførelsesforordningens bilag X, kapitel II, afsnit 4, Del II.

Mælkeprodukter og valle, der ikke er blevet behandlet i overensstemmelse med afsnit 2.1, kan anvendes til foder i Danmark i overensstemmelse med de nationale normer beskrevet nedenfor.

Da produkterne ikke er frit omsættelige skal produkterne afsendes direkte fra mejerierne til husdyrbrugene, hvor de anvendes til foder.

Mælkeprodukter og valle omhandlet i dette afsnit skal stamme fra danske mejerier og må udelukkende omsættes til husdyrbrug til foder i Danmark.

2.2.1 Omsætning i Danmark af mælkeprodukter behandlet i overensstemmelse med de nationale normer i gennemførelsesforordningen

Dette afsnit omhandler gennemførelsesforordningens bilag X, kapitel II, afsnit 4, Del II, 3. a).

Dette afsnit omhandler mælkeprodukter (herunder skyllemælk), der har været i kontakt med:

- rå mælk (herunder termiseret mælk),
- pasteuriserede mælkeprodukter eller
- UHT behandlede mælkeprodukter.

Mælkeprodukter kan omsættes fra danske mejerier til husdyrbrug til foder i Danmark, efter de har været underkastet en af følgende behandlinger:

1. UHT
2. Sterilisering,
 - hvorved der enten opnås en F_c^6 værdi på 3 eller derover,
 - som foretages ved en temperatur på mindst 115°C i 15 minutter, eller
 - ved en tilsvarende kombination af temperatur og tid
3. Pasteurisering eller anden sterilisering end den i nr. 2 beskrevne, efterfulgt af:
 - En tørringsproces, hvis der er tale om tørmælk, tørmælksprodukter eller produkter afledt af mælk
 - En proces hvorved pH-værdien er blevet sænket og holdt under pH 6 i mindst 1 time, hvis der er tale om et mælkeprodukt, der er tilsat syre - (NB! Der er en oversættelsesfejl i teksten der står "syret mælkeprodukt i stedet for "mælkeprodukt, der er tilsat syre". På engelsk står "acidified milk product")

2.2.2 Omsætning i Danmark af valle behandlet ved en metode der er vurderet at være mindst ligeså sikker som de nationale normer beskrevet for mælkeprodukter i afsnit 2.2.1

I gennemførelsesforordningen er ikke beskrevet behandlingsmetoder for valle til omsætning i Danmark.

Mejerierne i Danmark ønsker at omsætte behandlet valle. DTU-veterinærinstituttet har foretaget en risikovurdering af visse behandlingsmetoder, og har konkluderet at hvad angår inaktivering af mund- og klovesyge er disse behandlingsmetoder mindst lige så sikre som metoderne beskrevet for mælkeprodukter i afsnit 2.2.1. Behandlingsmetoderne er beskrevet nedenfor:

Valle der er fremstillet af rå mælk

Valle der er fremstillet af rå mælk (herunder termiseret mælk) kan omsættes fra danske mejerier til husdyrbrug til foder i Danmark, efter det har været underkastet følgende behandling:

1. Vallen pasteuriseres og syrnes til $\text{pH} < 6$ i mindst 1 time

Valle der er fremstillet af pasteuriseret mælk

Valle der er fremstillet af pasteuriseret mælk kan omsættes fra danske mejerier til husdyrbrug til foder i Danmark, efter det har været underkastet en af følgende behandlinger:

1. Vallen pasteuriseres og syrnes til $\text{pH} < 6$ i mindst 1 time
2. Vallen syrnes til $\text{pH} < 6$ i mindst 1 time

2.2.3 Omsætning i Danmark af mælkeprodukter og valle til et begrænset antal godkendte husdyrbrug jf. gennemførelsesforordningen

Dette afsnit omhandler gennemførelsesforordningens bilag X, kapitel II, afsnit 4, Del II, 3. b) i).

Dette afsnit omhandler;

- produkter afledt af mælk (herunder skyllemælk), der har været i kontakt med pasteuriseret mælk eller
- valle, der er fremstillet af ikke varmebehandlede mælkeprodukter, som er indsamlet mindst 16 timer efter koagulering af mælken, og hvor pH-værdien er under pH 6

⁶ I gennemførelsesforordningen er angivet F_c , men da denne term ikke er defineret, antages at der menes F_0

Mejerierne skal have en særlig tilladelse fra Fødevarestyrelsen til omsætning af produkterne. Produkterne må omsættes fra danske mejerier til et begrænset antal godkendte husdyrbrug i Danmark i overensstemmelse med betingelserne beskrevet nedenfor.

Godkendte husdyrbrug

Fødevarestyrelsen har på baggrund af den dyresundhedsmæssige status i Danmark vurderet, at husdyrbrugenes godkendelse kan bestå i, at modtagerhusdyrbruget registrerer i landbrugsindberetning.dk at der modtages mælk fra et eller flere navngivne mejerier.

Fødevarestyrelsen har ligeledes vurderet, at et mejeri må sende disse mælkeprodukter/valle til maksimalt 15 husdyrbrug. Denne vurdering er foretaget på baggrund af det opsporings- og bekæmpelsesarbejde, som vil følge af et evt. udbrud af mund- og klovesyge i Danmark.

Mejeriets tilladelse

Mejeriet skal jf. artikel 21, stk. 2 i gennemførelsesforordningen have en tilladelse fra Fødevarestyrelsen til at afsende de i dette afsnit omhandlede produkter til foder.

- Mejeriet må afsende produkterne til foder til maksimalt 15 registrerede husdyrbrug.
- Produkterne må kun afsendes til husdyrbrug, som har registreret i landbrugsindberetning.dk, at de modtager de omhandlede produkter.
- Mejeriet skal opbevare en liste over modtagerhusdyrbrugene, hvor følgende oplysninger om husdyrbrugene som minimum skal fremgå:
 - CHR nummer
 - Navn
 - Adresse
- Enhver ændring i listen skal meddeles til Fødevarestyrelsen.
- Mejeriet skal være registreret til levering af mælkeprodukter og valle til husdyrbrug til foder efter foderhygiejneforordningen⁷
- Det er forudsætning, at de generelle regler i bilag VIII i gennemførelsesforordningen om identifikation, sporbarhed og transport af animalske biprodukter overholdes. Desuden er der følgende særlige krav til handelsdokumentet:
 - Det skal fremgå af handelsdokumentet, at det ikke er tilladt at bringe produkterne i omsætning, og at produkterne udelukkende må anvendes på modtagerhusdyrbruget.
 - Det skal fremgå, om der er tale om
 - Produkter afledt af mælk (herunder skyllemælk), der har været i kontakt med pasteuriseret mælk jf. gennemførelsesforordningen 142/2011, bilag X, kapitel II, afsnit 4, Del II, 3. b) i), eller
 - valle, der er fremstillet af ikke varmebehandlede mælkeprodukter, som er indsamlet mindst 16 timer efter koagulering af mælken, og hvor pH værdien er under pH 6 gennemførelsesforordningen 142/2011, bilag X, kapitel II, afsnit 4, Del II, 3. b) i).

Fødevarestyrelsen har udarbejdet en skabelon til et nationalt handelsdokument til ledsagelse af visse mælkeprodukter/valle, der afsendes til foder i Danmark på særlige betingelser, hvor alle oplysninger fremgår. Skabelonen kan anvendes ved afsendelsen. Se link til skabelonen her: <http://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Animalske-biprodukter.aspx>

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 183/2005 af 12. januar 2005 om krav til foderstofhygiejne.

Det er endvidere en betingelse for tilladelsen, at produkterne ikke afsendes, hvis der er mistanke om eller udbrud af alvorlige smitsomme husdyrsygdomme som f.eks. mund- og klovesyge.

Fødevarestyrelsen kan til enhver tid tilbagekalde eller ændre tilladelsen, hvis den dyresundhedsmæssige situation ændres.

2.3 Omsætning af centrifuge- eller separatorslam

Dette afsnit omhandler gennemførelsesforordningens bilag X, kapitel II, afsnit 4, Del III.

Centrifuge- eller separatorslam er defineret i biproduktforordningens artikel 3, nr. 26:

“Centrifuge- eller separatorslam”: materiale, der opstår som biprodukt ved rensning af råmælk og separering af råmælk i skummet mælk og fløde (N.B. Der er oversættelsesfejl i teksten – På engelsk står der “material collected as a by-product after purification of raw milk and separation of skimmed milk and cream from raw milk”)

En mere korrekt oversættelse vil derfor være *“Materiale opsamlet som et biprodukt efter rensning af rå mælk og separering af rå mælk i skummet mælk og fløde.”*

Kategori 3 materiale bestående af centrifuge- eller separatorslam skal være blevet underkastet varmebehandling ved mindst 70° C i 60 minutter eller mindst 80° C i 30 minutter, inden det kan bringes i omsætning som foder til opdrættede dyr.

Der er mulighed for at Fødevarestyrelsen kan godkende alternative parametre for varmebehandlingen forudsat at driftslederne kan dokumentere, at den varmebehandling, der udføres i henhold til de alternative parametre, garanterer mindst den samme risikoreduktion som den behandling, der udføres i henhold til de allerede fastsatte parametre, der gælder for omsætning. Dette centrifuge- eller separatorslam må kun anvendes i medlemsstater der har godkendt disse alternative parametre.

Da definitionen af centrifuge- eller separatorslam udelukkende omfatter rensning og separering af rå mælk, vil produkter der opstår ved rensning og separering af varmebehandlet mælk ikke være omfattet af dette afsnit, men vil være omfattet af afsnit der omhandler “mælkeprodukter” (afsnit 2.1, 2.2.1 og 2.2.3).

2.4 Omsætning af colostrum og colostrumprodukter

Dette afsnit omhandler gennemførelsesforordningens bilag X, kapitel II, afsnit 4, Del I, B. 6. samt bilag X, kapitel II, afsnit 4, Del II, 4.

Colostrum (råmælk) må kun anvendes, hvis det stammer fra levende dyr, der ikke udviste tegn på sygdom, der via colostrum kan overføres til mennesker eller dyr.

Colostrum og colostrumprodukter skal:

- stamme fra kvæg på et husdyrbrug, hvor alle kvægbesætninger er anerkendt som officielt tuberkulosefrie, officielt brucellosefrie og officielt frie for enzootisk kvægleukose, jf. gennemførelsesforordningen bilag X, kapitel II, afsnit 4, Del I, pkt. 6.1,
- være fremstillet mindst 21 dage inden afsendelsen, og hvor der i det tidsrum ikke er konstateret tilfælde af mund- og klovesyge i oprindelsesmedlemsstaten og
- være pasteuriseret

Fødevarestyrelsen kan i Danmark tillade levering af colostrum, der ikke opfylder ovenstående betingelser, fra et husdyrbrug til et andet husdyrbrug til foder under betingelser, der hindrer overførsel af sundhedsrisici.

3. Transport af mælkeprodukter og valle fra mejerier til husdyrbrug til foder

Transport af foder skal foregå i henhold til bilag II i foderhygiejneforordningen. Læs mere om transport af foder i Vejledning om foder og fodervirksomheder på dette link: [Vejledning om foder og foderstofvirksomheder](#).

Mælkeprodukter og valle til foder er animalske biprodukter og transporten af dem skal derfor også opfylde bestemmelserne vedrørende transport i biproduktforordningens artikel 21 samt gennemførelsesforordningens artikel 17 og bilag VIII.

Animalske biprodukter skal transporteres i tankvogne forbeholdt dette formål. En tankbil må derfor ikke anvendes til transport af både fødevarer og foder. Det er derfor ikke acceptabelt, at der anvendes løse skilte mærket med "kun til levnedsmidler" eller "ikke til konsum", afhængigt af, hvad der findes i tanken.

Dog må en tankbil anvendes til transport af fødevarer og mælkeprodukter/valle til foder, hvis mælkeprodukterne/vallen til foder er pasteuriserede og er af fødevarekvalitet. Det er en forudsætning, at mælkeprodukterne/vallen opfylder kravene om behandling i henhold til afsnit 1 eller 2, før de afsendes fra mejeriet.

Hvis mælkeprodukter og valle til foder ikke er behandlet efter reglerne i fødevarelovgivningen, f.eks. hvis der er tilsat myresyre, er produkterne animalske biprodukter og må ikke transporteres i en tankbil beregnet til fødevarer.

Mælkeprodukter og valle der transporteres til foder skal altid transporteres i en tankbil der er rengjort og desinficeret for at undgå krydskontaminering jf. gennemførelsesforordningens bilag VIII, Kapitel I, afsnit 1, pkt. 2.

Hvis der f.eks. er transporteret rå mælk til mejeriet, skal tankbilen rengøres og desinficeres for at forhindre kontaminering af de behandlede mælkeprodukter/valle, der kan anvendes til foderformål. Dette gør sig også gældende hvis der skal transporteres mælkeprodukter/valle omhandlet i pkt. 2.3 og der efterfølgende skal transporteres mælkeprodukter/valle omhandlet i pkt. 2.2.

4. Identifikation og sporbarhed

Når mælkeprodukter og valle afsendes fra mejerier til husdyrbrug til foder, skal biproduktforordningens og gennemførelsesforordningens bestemmelser vedrørende identifikation og sporbarhed være opfyldt.

Bestemmelserne fremgår af biproduktforordningens artikel 21 og 22 samt gennemførelsesforordningens artikel 17 og bilag VIII.

Mejeriet skal sikre, at produkter til foder kan spores.

Produkterne skal identificeres og sporbarheden sikres i overensstemmelse med kravene i bilag VIII i gennemførelsesforordningen. Under oplagring og transport skal en etiket eller skilt, der

er anbragt på containeren eller køretøjet klart angive ordene "Kategori 3-materiale" og "ikke til konsum".

Under transporten skal produkterne, være ledsaget af et handelsdokument, der som minimum angiver:

- Dato for udvejning fra mejeriet
- Beskrivelse af produktet, herunder kategori og beskrivelse af behandling
- For kategori 3-materiale og deraf afledte produkter, der skal anvendes til fodringsformål, skal desuden angives:
 - dyreart
 - henvisning til det relevante punkt i artikel 10 i Biproduktforordningen
- Produktmængde
- Oplysning om oprindelsesvirksomheden, inkl. mejeriets autorisations nr.
- Transportørens navn og adresse, inkl. registreringsnummer (eller mejeriets autorisationsnummer, hvis det er mejeriet, der er transportør)
- Modtagerens navn og adresse inkl. registreringsnummer eller CHR-nummer
- Den ansvarlige persons underskrift – farven skal afvige fra påtrykkets farve.

Der skelnes mellem produkter "til foder" og produkter "til teknisk brug" (teknisk brug er alt andet end foder).

For animalske biprodukter og afledte produkter, der skal anvendes til foder, er det vigtigt, at de krævede oplysninger fremgår af handelsdokumentet, ellers må produkterne ikke anvendes til foder.

Produkter, der er til teknisk brug, må ikke komme ind i foderkæden.

Handelsdokumentet udleveres til modtageren sammen med leverancen og kopier heraf opbevares af hhv. mejeriet og transportøren.

Handelsdokumenterne og kopier heraf kan udgøre optegnelserne jf. gennemførelsesforordningen, bilag VIII, kapitel III. Handelsdokumenter og kopier heraf skal opbevares i mindst 2 år.

På Fødevarestyrelsens hjemmeside kan hentes et handelsdokument der kan anvendes ved national transport i Danmark.

Link til Fødevarestyrelsens hjemmeside om animalske biprodukter, herunder handelsdokumenter:

<http://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Animalske-biprodukter.aspx>

Direkte link til skabelon til handelsdokument til national transport:

http://www.foedevarestyrelsen.dk/SiteCollectionDocuments/25_PDF_word_filer%20til%20download/01kontor/Biprodukter/Nationalt%20dansk%20handelsdokument%20-%20formular.doc

Bilag 1: Skematisk oversigt over sammenhæng mellem produkters behandling og omsætning fra mejerier til foderbrug

Produkt	Behandlingsmuligheder
Mælkeprodukter	
Mælkeprodukter der kan omsættes indenfor EU (se afsnit 2.1)	
Mælkeprodukter	<ul style="list-style-type: none"> Sterilisering ved en F_0 værdi på 3 eller mere Pasteurisering eller UHT kombineret med en tørringsproces og yderligere opvarmning til mindst 72° C Pasteurisering eller UHT kombineret med at pH værdien sænkes og holdes under pH 6 i mindst 1 time Pasteurisering eller UHT kombineret med at mælkeproduktet er fremstillet mindst 21 dage inden afsendelsen, og at der i det tidsrum ikke er konstateret tilfælde af mund- og klovesyge i oprindelsesmedlemsstaten Pasteurisering i to omgange
Mælkeprodukter der kan omsættes i Danmark (se afsnit 2.2.1)	
Produkter afledt af mælk (herunder skyllemælk), der har været i kontakt med <ul style="list-style-type: none"> • rå mælk (herunder termiseret mælk), • pasteuriserede mælkeprodukter eller • UHT behandlede mælkeprodukter 	<ul style="list-style-type: none"> UHT Sterilisering hvorved der opnås en F_c værdi på 3 eller derover Sterilisering, som foretages ved en temperatur på mindst 115° C i 15 minutter Sterilisering, ved en tilsvarende kombination af temperatur og tid Pasteurisering eller anden sterilisering end ovenfor nævnte, efterfulgt af: en tørringsproces, hvis der er tale om tørmælk, tørmælksprodukter eller produkter afledt af mælk Pasteurisering eller anden sterilisering end ovenfor nævnte, efterfulgt af en proces hvorved pH-værdien er blevet sænket og holdt under pH 6 i mindst 1 time, hvis der er tale om et mælkeprodukt, der er tilsat syre.
Mælkeprodukter der kan omsættes i Danmark med særlig tilladelse – begrænset antal husdyrbrug¹⁾ (se afsnit 2.2.3)	
Produkter afledt af mælk (herunder skyllemælk), der har været i kontakt med pasteuriseret mælk	-
Valle	
Valle der kan omsættes indenfor EU (se afsnit 2.1)	
Valle fremstillet af mælkeprodukter, der er behandlet som beskrevet ovenfor (under "mælkeprodukter der kan omsættes indenfor EU"), skal, inden det afsendes til husdyrbrug til fodring af dyr, der er modtagelige for mund- og klovesyge, være	<ul style="list-style-type: none"> indsamlet mindst 16 timer efter koagulering af mælken, og hvor pH-værdien skal være under pH 6 inden den transporteres til husdyrbrug fremstillet mindst 21 dage inden afsendelsen, og at der i det tidsrum ikke er konstateret tilfælde af mund- og klovesyge i oprindelsesmedlemsstaten
Valle der kan omsættes i Danmark (se afsnit 2.2.2)	
Valle fremstillet af rå mælk (herunder termiseret mælk)	Pasteurisering, efterfulgt af en proces hvorved pH-værdien er blevet sænket og holdt under pH 6 i mindst 1 time

Produkt	Behandlingsmuligheder
Valle fremstillet af pasteuriseret mælk	Pasteurisering, efterfulgt af en proces hvorved pH-værdien er blevet sænket og holdt under pH 6 i mindst 1 time
Valle fremstillet af pasteuriseret mælk	Proces hvorved pH-værdien er blevet sænket og holdt under pH 6 i mindst 1 time
Valle der kan omsættes i Danmark med særlig tilladelse – begrænset antal husdyrbrug¹⁾ (se afsnit 2.2.3)	
Valle, der er fremstillet af ikke varmebehandlede mælkeprodukter	Skal være indsamlet mindst 16 timer efter koagulering af mælken, og hvor pH-værdien er under pH 6
Colostrum	
Colostrum der kan omsættes indenfor EU (se afsnit 2.4)	
Colostrum (råmælk) fra levende dyr, der ikke udviste tegn på sygdom, der via colostrum kan overføres til mennesker eller dyr skal	<ul style="list-style-type: none"> • stamme fra kvæg på et husdyrbrug, hvor alle kvægbesætninger er anerkendt som officielt tuberkulosefrie, officielt brucellosefrie og officielt frie for enzootisk kvægleukose, • være fremstillet mindst 21 dage inden afsendelsen, hvor der i det tidsrum ikke er konstateret tilfælde af mund- og klovesyge i oprindelsesmedlemsstaten og være pasteuriseret
Colostrum²⁾ der kan omsættes i Danmark med særlig tilladelse – begrænset antal husdyrbrug¹⁾ (se afsnit 2.4)	
Colostrum (råmælk) fra levende dyr, der ikke udviste tegn på sygdom, der via colostrum kan overføres til mennesker eller dyr skal	-
Centrifuge- eller separatorslam	
Centrifuge- eller separatorslam der kan omsættes indenfor EU (se afsnit 2.3)	
Kategori 3 materiale bestående af centrifuge- eller separatorslam (af rå mælk)	varmebehandling ved mindst 70° C i 60 minutter
	varmebehandling ved mindst 80° C i 30 minutter

1) Produkterne kan afsendes fra danske mejerier til maks. 15 godkendte husdyrbrug i Danmark.

Fødevarestyrelsen har på baggrund af den dyresundhedsmæssige status i Danmark vurderet, at husdyrbrugenes godkendelse kan bestå i, at modtagerhusdyrbruget registrerer i landbrugsindberetning.dk at der modtages mælk fra et eller flere navngivne mejerier.

Mejeriet skal have en tilladelse fra Fødevarestyrelsen til at afsende de omhandlede produkter til foder på maksimalt 15 registrerede husdyrbrug.

Mejeriet skal opbevare en liste over modtagerhusdyrbrugene, hvor følgende oplysninger om husdyrbrugene som minimum skal fremgå:

- CHR nummer
- Navn
- Adresse

Enhver ændring i listen skal meddeles til Fødevarestyrelsen.

2) Fødevarestyrelsen kan i Danmark tillade levering af colostrum, der ikke opfylder ovenstående betingelser, fra en landmand til en anden landmand til foder under betingelser, der hindrer overførsel af sundhedsrisici.

Bilag 2: Flowdiagram med eksempler på kombinationen af produkter, behandlinger og omsætning fra mejerier til foderbrug

